

श्रीरामकथा

नागेश द. शोंढे

स्व. वासन्ती नागेश सोंदे

•
प्रार्थना म्हळ्यार जें स्वतः खातिर मेळिलें ना,
तें मेळोवचे खातिर करचि याचना न्हंय.
प्रार्थना म्हळ्यार जें सर्वांक मेळिलें आसा,
तें परमात्मान प्रत्येकाक तांगेले कर्मानुसार
दिलिलें आसा म्हणुं करचो धन्यवाद आसता.

ईश उपनशदांतलो मन्त्र -

"ईशावास्यमिदं सर्वं यत्किंच जगत्यां जगत् ।
तानि त्यक्तेन भुंजीथा, मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ॥"
जो सामान्य जनांनि मनान समजून घेतिल्लो,
तो तूंवे काळजांतु अनुभवून घेतिल्लो.

*****

स्मरांजलि

वाल्मीकीक रामायण वाचन करचें पयलें वाचन करचो हेतु निश्चय करचें अत्यंत आवश्यक आसता. हेतु निश्चित जाल्यार पठन लाभदायक जातालें. पठन एक योग्यरितीन जाल्यार अध्ययन फलद्रूप जातालें.

ध्यानांतु दवरका कीं रामायण इतिहास म्हणुं संबोधन करचांतु येत आसल्यारिचीं वाल्मीकीले लेखणींतल्यान तें नैतिक पातळीवयर धार्मिक मूल्यं प्रस्थापित जालिले शास्त्ररूपान रूपांतरित जालें. देखून जो मनुष्य रामायण इतिहास म्हणुं वाचन करता, ताका राम भारताचें इतिहासांतले प्रसिद्ध ईक्ष्वाकू कुळांतु जन्म घेतिल्लें दशरथाले ज्येष्ठ पुत्रांले भौतिक जीवनांचे निरूपण मेळतालें. जो मनुष्य रामायण नैतिक पातळीवयर धार्मिक मूल्यं निदर्शन करचें शास्त्र म्हणुं वाचन करता, ताका रामालें अध्यात्मिक अमूर्त सत् तत्वाचें मूर्त रूपांतु व्यक्त जावुं तागेलें वाचन पठन, श्रवण, मनन आनि अध्ययन परिवर्तन जातालें.

जे दिवस मनुष्य आपण्याले भौतिक जीवनांतले दर एक मूर्त वस्तूंतु प्रत्येक क्षणांतु अध्यात्मिक सत्याचें अस्तित्वाचो अध्यात्मिक सत्याचें अस्तित्व अनुभवचांतु येतालें म्हणुं समजचाक जाय. बींय योग्य रितीन रोवचांतु आयलें, योग्य रितीन खत, उदाक दिवचांतु आयलें तर बींय अंकुर जावचाक जो समय, काळ आयलोकीं अंकुर वृक्षांतु रूपांतरित जावुं, वृक्ष फुल-फुलांतु समय, काळ आयलोकीं रूपांतरित जावचाक समय, काळ लागचो ना.

सृष्टि निर्माण जालिले पासून ती अस्थिर आसता, अस्थिर आसचे सिश्टीचो गुण स्वभाव जावुं आसता, अस्थिरतेक लागून बदल घडता, संस्कार विकसित जाताचि, मानवी सभ्यता सुध्द जाता. पुण बींय केन्नां रोवचांतु आयलें, केन्नां अंकुर पावलें, केन्नां वृक्षांतु रूपांतरित जालें, केन्नां फुल-फुलं मेळतालीं हें सर्व सांगचें कठीण आसता, कारण परिवर्तन गूढ आसता, तें भौतिक माध्यमांक उपलब्ध जावचें असंभव आसता.

पुण समजचाक जाय कीं जेन्नां मानवाले भौतिक जीवनांतु अध्यात्मिक विषयांचि रूच सांगता तेन्नां तागेलो अध्यात्मिक जीवनाचो प्रवास सुरु जालो किंवा विषयांचे आकर्षणान वाट चुकिल्लो मनुष्य अध्यात्मिक मार्ग चलचाक परत प्रतिबद्ध जालिलो आसा.

मेगेले धर्मपत्नीले जीवन गुण स्वभावान भौतिक पातळीवयर सुशक्त दिसताले, तें अध्यात्मिक पातळीवयर सुफल जावचाक भौतिक पातळीवयर अध्यात्मिक बींयरोवचें आवश्यक आसता. बींय रोवचें किंचित कार्य मेगेले पदरांतु पडलें अशें माका दिसता. तीणें रामनाम बोरोवचाक सुरु करुं रामनामाचो जप करचाक सुरवात केलें. अंतराळांतु हांवु तिका रामायणांले प्रसंग आयकवतालों, श्रीरामालें मर्यादा पुरुषोत्तम म्हणुं अलौकिक कीर्ति, सीतेलें पवित्र पतिव्रत, भरत लक्ष्मणालें भ्रातृभि प्रेम, हनुमंतालो दास्यभाव, सुग्रीव विभीषणालि मैत्री, गुहाराजा शबरीलि भक्ति - हे सर्व विशय तिका कथारूपान सांगत आसतालों.

माका दिसता कि हे सर्व कारणांक लागून तिगेले प्रकृतिक पातळीवयलें गुण स्वभावाक अध्यात्मिक पातळीवयलें स्थैर्य मेळिल्यान तिका संसारांतले संकटांक धैर्यान तोंड दिवचि शक्ति प्राप्त जालि. आनि

जीवनाचे अखेरचे दिवस शांत मनान आणि समाधानान स्वीकारची शक्ति प्राप्त जालि. आणि जेव्हा अंतिम क्षण आयलो तेव्हा तीर्णे सहज आणि कसलोचि त्रास नासताना त्यागबुद्धीन प्राण सोडलो.

देकून श्रीरामकथेचि कृति समर्पित करचाक मेगेलि धर्मपत्नी, सहधर्मिणी वासंती शिवाय अन्य कोण आसू शकताले?

00000